

Conceptadvies EUR-adviescommissie Starters- en Stimuleringsbeurzen

Aan : CvB, CvB-decanen
Van : Adviescommissie Starters- en Stimuleringsbeurzen¹
Datum : mei 2023

Aanleiding

In het bestuursakkoord dat is afgesloten tussen de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) en de Universiteiten en Hogescholen worden twee nieuwe instrumenten ingesteld die bij moeten dragen aan het stimuleren van ongebonden onderzoek en het verlagen van de werk-, competitie- en aanvraagdruk. De nieuwe instrumenten bestaan uit een structureel deel; de startersbeurzen, en een incidenteel deel; de stimuleringsbeurzen (met een looptijd van 10 jaar). Concreet betekent de toekenning dat de Erasmus Universiteit (EUR) vanaf 2023 jaarlijks 22 M Euro te besteden heeft aan startersbeurzen en 13 M Euro aan stimuleringsbeurzen. Deze bedragen worden jaarlijks geïndexeerd.

OCW heeft meerdere doelen benoemd voor de extra middelen en een bestedingskader meegegeven. Het College van Bestuur (CvB) EUR heeft gekozen voor een korte en lange termijn aanpak waarbij voor de verdeling en besteding van de middelen voor de startersbeurzen voor 2022 en 2023 gekozen is voor een directe doorvertaling van de OCW-verdelingssystematiek (verdeling op basis van studentenaantallen) en naast het OCW-bestedingskader geen specifiek EUR-bestedingskader is meegegeven aan de faculteiten.

Voor het vaststellen van de verdelingssystematiek en het opstellen van een EUR specifiek bestedingskader voor de jaren erna (met inbegrip met de middelen voor de stimuleringsbeurzen bedoeld voor 2022 en 2023) heeft het CvB de EUR-adviescommissie Starters- en Stimuleringsbeurzen (de commissie) ingesteld. Aan de commissie is gevraagd om te adviseren over:

1. De verdeling van de middelen bestemd voor de starters- en stimuleringsbeurzen over de EUR- faculteiten vanaf 2024.
2. Het bestedingskader van de starters- en stimuleringsbeurzen vanaf 2024.

Hierbij geldt dat de commissie streeft naar het optimaal behalen van de in het bestuursakkoord gestelde doelen binnen de EUR-context; de missie en strategie van de EUR. Het CvB heeft de commissie daarnaast de volgende aandachtspunten meegegeven:

- behoud twee-benigheid (onderzoek en onderwijs),
- erkennen en waarderen,
- Open & Responsible Science (O&RS).

---

¹ Zie bijlage 1 voor de samenstelling van de commissie.

Achtergrond

De starters-en stimuleringsbeurzen zijn een uitwerking van het *Rolling Grants* voorstel *Evenwicht in het Wetenschapssysteem* van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) waarbij het hoofddoel als volgt werd geformuleerd: *'De doelstelling van het nieuwe rolling-grantfonds voor ongebonden onderzoek is meer vertrouwen en continuïteit te bieden aan UD's, UHD's en hoogleraren met een vaste aanstelling, 'projectificering' tegen te gaan en innovatief, ongebonden onderzoek te bevorderen'*. Daarnaast werd verlaging van werkdruk en aanvraagdruk (op NWO-subsidies) als doelen benoemd.

Het bestedingskader (waar wordt het geld concreet aan uitgegeven) voor de startersbeurzen is door OCW vastgelegd en biedt minder ruimte voor eigen aanvullende criteria dan de stimuleringsbeurzen. Voor de startersbeurzen geldt:

- Toekenning aan iedere Universitair Docent (UD)² die een vaste aanstelling krijgt (minimaal 0,7 fte) waarbij de UD zowel onderwijs geeft als onderzoek doet (minimaal 0,2 fte onderwijs).
- De beurs bedraagt 300 K Euro, te besteden over een periode van 6 jaar aan directe onderzoekskosten (bijvoorbeeld salariskosten promovendus, kosten faciliteiten, personeel) waarbij maximaal 20% gereserveerd kan worden voor indirect met het onderzoek verbonden kosten.
- Een startersbeurs kan maar éénmaal in de carrière van de onderzoeker worden toegekend.

Voor de stimuleringsbeurzen geldt:

- Toekenning aan zittende UD's, Universitair Hoofddocenten (UHD's), en Hoogleraren (HGL) met een vaste aanstelling.
- Een stimuleringsbeurs kan in principe meerdere keren aan een onderzoeker worden toegekend.
- De beurs bedraagt maximaal 300 K Euro, te besteden aan directe onderzoekskosten (bijvoorbeeld salariskosten promovendus, kosten faciliteiten, personeel) waarbij 20% gereserveerd kan worden voor indirect met het onderzoek verbonden kosten.
- De instelling bepaalt zelf de criteria voor toekenning aan onderzoekers in onderzoeksgroepen – hierbij geldt: *'Uitgangspunt is daarbij dat de stimuleringsbeurzen daar worden ingezet waar de werkdruk het hoogst is en de ruimte voor ongebonden onderzoek het laagst'*.

---

² Voor het Erasmus MC geldt daarbij ook dat gepromoveerde Universitair Medisch Specialisten met aanstelling van minstens 0,7 fte en minimaal 0,2 fte in onderzoek en onderwijs in aanmerking komen.

Advies

Algemene opmerkingen

Voorafgaand aan het specifieke advies over de verdeling en het bestedingskader geeft de commissie enkele algemene observaties en adviezen mee aan het CvB.

- Het oorspronkelijke plan van Weckhuysen (*Rolling Grants*) is met name gericht op het versterken van de mogelijkheden voor onderzoekers om ongebonden onderzoek te doen zonder afhankelijk te zijn van externe subsidieverstrekkers. Het bestuursakkoord is met meerdere doelen aangevuld, zoals verlaging van werkdruk. Het bestedingskader van OCW is echter met name gericht op het oorspronkelijke doel – stimuleren van (ungebonden) onderzoek.
- De behoeften van de verschillende faculteiten zijn verschillend – de commissie benadrukt dat de faculteiten voldoende bewegingsvrijheid moeten krijgen bij de besteding van de starters- en stimuleringsbeurzen.
- OCW heeft een commissie voorgezeten door Prof. Weckhuysen gevraagd om advies over de inzet van de starters- stimuleringsbeurzen. Het is echter de verwachting dat het advies pas in of na de zomerperiode 2023 beschikbaar komt en de commissie adviseert het CvB dan ook om niet op het advies van de commissie Weckhuysen te wachten met besluitvorming over de starters- en stimuleringsbeurzen.
- De uitgifte en besteding van beurzen dient verantwoord te worden aan OCW. De commissie benadrukt dat een robuust, en zo eenvoudig mogelijk, opgezette eenduidige verantwoordingssystematiek aan zowel facultaire kant als centraal van groot belang is.

Advies Startersbeurzen

Verdeling

2022/2023

De commissie onderschrijft het besluit van het CvB om de startersbeurzen voor de beginjaren 2022 en 2023 te verdelen over de faculteiten op basis van de studenten aantallen. Dit model leidt er echter ook toe dat sommige faculteiten enkele startersbeurzen niet kunnen toekennen (onvoldoende nieuw aangestelde UD's) en dat sommige andere faculteiten maar een deel van de nieuw aangestelde UD's een startersbeurs kan geven.

2024/2025 en verder

Een inventarisatie van de facultaire personele ontwikkelingen laat zien dat – na een kortdurende toename in de eerste jaren – er een lichte daling en stabilisatie optreedt in het aantal UD's dat aanspraak kan maken op een startersbeurs. Daarnaast toont het overzicht aan dat alle nieuw aangestelde UD's voorzien zouden kunnen worden van een startersbeurs. Dit gegeven heeft na een zorgvuldige analyse van de diverse parameters de commissie doen besluiten te adviseren om vanaf 2024 het aantal onderzoekers dat voor het eerst een vaste aanstelling als UD krijgt en daarmee aanspraak kunnen maken op een startersbeurs, te gebruiken voor de verdeling van de middelen voor de startersbeurzen. De opgave uit voorjaar 2023 wordt hierbij voor 2024 en 2025 gehanteerd als uitgangspunt.

Hierbij merkt de commissie op dat er vanaf 2025 een (twee)jaarlijkse monitoring zal plaatsvinden of de verdeling nog in lijn is met de werkelijk aangestelde aantallen UD's en of een herziening nodig/wenselijk is. Hierbij geldt dat het mechanisme van verdeling op aantallen UD's in principe intact moet blijven. De voorgestelde monitoring is ook nodig omdat moet voorkomen worden dat faculteiten bewust of onbewust het aantal UD's onevenredig laten toenemen met als doel om meer aanspraak te kunnen maken op een startersbeurs. Het uitgangspunt voor de monitoring vormen de facultaire Talent Management Plannen.

Bestedingskader

Het bestedingskader dat OCW mee heeft gegeven in het bestuursakkoord bevat aanknopingspunten voor twee elkaar aanvullende, niet uitsluitende scenario's, waarbij scenario één hoofdzakelijk gericht is op het direct versterken van de onderzoekspositie door het aantal tijdelijke onderzoeksmedewerkers (zoals PhD's) aan te stellen. Het tweede scenario is met name gericht op het verlagen van werkdruk door bepaalde taken (bijvoorbeeld onderwijstaken) deels en tijdelijk, over te hevelen. De commissie adviseert het CvB om bij de inrichting van het EUR-bestedingskader onderstaande scenario's als uitgangspunt te nemen waarbij nadrukkelijk wordt benoemd dat beide scenario's elkaar niet uitsluiten en dat tussenvormen mogelijk zijn.

Scenario 1, aanstellen van tijdelijk onderzoek personeel zoals promovendi.

In het eerste scenario wordt de onderzoekspositie versterkt door de startersbeurzen te besteden voor het aanstellen en bekostigen van nieuwe PhD kandidaten³. De commissie benadrukt dat het van belang is om de PhD kandidaat en het onderzoek goed in te bedden in de faculteit zodat zijn/haar onderzoek bijdraagt aan een brede groep onderzoekers. In dit scenario kan de PhD kandidaat ook aangesteld worden voor een periode van 4 of 5 jaar waarbij de PhD kandidaat ook een belangrijke bijdrage levert in het te geven van onderwijs (tot 20%) waarmee de onderwijsbelasting van de overige onderzoekers afneemt. De beurs dient wel formeel aan een individueel UD worden toegekend in het kader van de verantwoording aan OCW maar zou idealiter ten goede moeten komen aan meerdere onderzoekers in de lijn met het stimuleren van *Team Science*. Dit model kan ook gunstig zijn voor het stimuleren van samenwerking binnen een faculteit en het stimuleren van interdisciplinair onderzoek.

Scenario 2, verlagen werkdruk

Het tweede scenario is erop gericht om de UD's die een eerste vaste aanstelling krijgen, zelf meer tijd en ruimte te geven voor het doen van (ongebonden) onderzoek en het verlichten van de werkdruk. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid die het bestuursakkoord biedt om onderwijstaken over te hevelen naar een collega met zowel een onderwijs- als onderzoeksaanstelling (tweebenigheid). Binnen dit scenario kunnen er nieuwe UD's aangesteld worden die (tijdelijk) meer onderwijs-of managementtaken verrichten door de inzet van (meerdere) startersbeurzen.

---

³ Een Postdoc kan uiteraard ook – maar de beurs dekt maar een deel van de kosten.

Advies Stimuleringsbeurzen

De commissie stelt vast dat er vijf belangrijke verschillen te benoemen zijn in vergelijking met de startersbeurzen;

- ten eerste gaat het niet om structurele middelen maar is er een looptijd van circa 10 jaar,
- ten tweede heeft de instelling veel meer beleidsruimte bij de toekenning – alle vast aangestelde UD's, UHD's en HGL'en komen in aanmerking,
- ten derde kunnen stimuleringsmiddelen worden ingezet als startersbeurzen maar mag dit niet andersom,
- ten vierde kan de hoogte van de beurs verschillen per toekenning (gemaximaliseerd op 300 k Euro).
- ten vijfde; een onderzoeker kan meerdere keren in zijn/haar carrière een stimuleringsbeurs ontvangen terwijl een startersbeurs maar éénmaal in de gehele carrière kan worden toegekend.

Het uitgangspunt dat OCW heeft meegegeven bij de verdeling en inzet van de stimuleringsbeurzen is *'inzetten waar werkdruk het hoogst is en ruimte vrij ongebonden onderzoek het laagst'*.

Verdeling van de stimuleringsmiddelen

2024 en verder (de middelen voor 2022/2023 zijn tijdelijk geparkeerd en maken onderdeel uit van dit advies, zie ook pagina één en voetnoot).

De commissie heeft verschillende parameters onderzocht en overwogen en concludeert dat de parameters 'studentenaantallen' en 'totaal onderzoekspersoneel', het meest geschikt zijn voor de verdeling van de stimuleringsmiddelen. De commissie stelt daarbij vast dat het gebruik van maar één van deze parameters (studentenaantallen/ totaal onderzoekspersoneel dat in aanmerking komt voor een stimuleringsbeurs) een onbevredigend resultaat geeft. Studentenaantallen kan op zich een maat zijn voor ervaren werkdruk maar leidt tot een relatief lagere toekenning aan faculteiten met een hoog percentage onderzoekers (en de daarmee mogelijk samenhangende hoge aanvraagdruk). De verdeling via het totaal aantal FTE onderzoekers, geeft een indruk van het totaal aantal UD's, UHD's en HGL'en⁴ die in aanmerking kunnen komen voor een stimuleringsbeurs. Als de middelen uitsluitend verdeeld worden via dit criterium wordt echter onvoldoende rekening gehouden met de hoge onderwijsdruk bij sommige faculteiten. De commissie adviseert het CvB om een *combinatie* van beide parameters te gebruiken en deze *even zwaar* te laten tellen.

De commissie stelt vervolgens vast dat de problematiek van werkdruk, aanvraagdruk en beperking van ruimte voor (ongebonden) onderzoek verschillend van aard, omvang en oorzaak zijn bij het Erasmus MC in vergelijking met de Woudestein Campus (inclusief ISS). Hieruit volgt dat de commissie adviseert om voor de verdeling van de stimuleringsmiddelen een apart bestuurlijk traject aan te gaan tussen beide instellingen.

---

⁴ De jaarlijkse oktobertelling zal gebruikt worden voor de parameter studentenaantallen.

Bestedingskader

Het bestedingskader dat OCW heeft meegegeven voor de stimuleringsbeurzen wijkt – afgezien van de variabele hoogte – niet af van dat voor de startersbeurzen. De commissie adviseert om voor de besteding van de stimuleringsbeurzen eveneens uit te gaan van de twee voorgaand beschreven scenario's. Hierbij wordt opgemerkt dat deze elkaar niet uitsluiten en tussenvormen mogelijk zijn. Daarnaast behoren andere bestedingsdoelen (bijvoorbeeld infrastructuur ten behoeve van onderzoek of data databanken etc.) ook tot de bestedingsmogelijkheden.

Om binnen de faculteiten te bepalen wie in aanmerking komt voor een stimuleringsbeurs en om te bepalen waar deze aan uitgegeven wordt adviseert de commissie om als leidraad voor deze keuzes de facultaire strategische onderzoeksplannen te hanteren. De commissie benadrukt het belang dat faculteiten helder aan dienen te geven op welke manier de stimuleringsbeurzen bijdragen aan de door de faculteit gestelde doelen in de facultaire onderzoeksstrategieën. Uitgangspunt is wederom: 'inzetten waar werkdruk het hoogst is en ruimte voor vrij ongebonden onderzoek het laagst'.

Naast de beide scenario's adviseert de commissie over enkele aanvullende aspecten met betrekking tot de besteding van de stimuleringsbeurzen:

- Hoogte beurs
De commissie adviseert om geen kleine individuele beurzen toe te kennen maar om wel de mogelijkheid te bieden aan faculteiten om een of meerdere specifieke fondsen te creëren waaruit onderzoekers (zonder al te veel administratieve lasten) middelen kunnen gebruiken voor ongebonden onderzoek, zoals bijvoorbeeld tijd voor het schrijven van een onderzoeksaanvraag.
- Verdeling door middel van interne competitie
De commissie is van mening dat onderzoekers die in aanmerking komen voor een stimuleringsbeurs op beknopte wijze weergeven wat het doel van de beurs is, waar deze aan wordt uitgegeven en hoe deze verantwoord kan worden. De commissie adviseert het CvB echter om geen interne competities op te zetten waarbij aanvragen beoordeeld worden.
- Stimuleren O&RS, Erkennen en Waarderen (waaronder *Team Science*)
De commissie is van mening dat erkennen en waarderen en O&RS geen doelen op zich behoren te zijn voor de inzet van stimuleringsbeurzen. Wel kan bij de toekenning voorwaarden worden gesteld t.a.v. O&S (met de bekende toetsing door een ethische commissie en een Data Research Managementplan). Dit betekent dat ontvangers van een beurs expliciet zullen worden gevraagd naar bijvoorbeeld het aandeel open access publicaties (en het gebruik van Taverne Amendement), het percentage FAIR toegankelijk gemaakte datasets, etc. Hierbij geldt dan het principe dat een ontvanger van de beurs in ieder geval zal moeten toelichten hoe hij of zij te werk gaat. De commissie adviseert niet om een norm vast te leggen met gevolgen voor de ontvanger van de beurs. Daarnaast bieden de stimuleringsbeurzen de mogelijkheid tot diversificatie van carrièrepaden en het ontwikkelen van specifieke kennis op deze terreinen.
- Relatie startersbeurzen en stimuleringsbeurzen
De commissie adviseert het CvB om geen beperkingen op te leggen voor onderzoekers die een startersbeurs hebben ontvangen om, na afloop ervan, een stimuleringsbeurs aan te vragen.

Advies verdeling 20% overhead

NB; onderstaand advies is een beknopte weerslag van de bespreking op 26 mei 2023 van de commissie SSB. Een uitgewerkte versie van dit advies wordt toegevoegd aan de definitieve versie van het advies.

De commissie geeft aan dat verwacht wordt dat het grootste deel van de lasten die voortvloeien uit de toekenning van de starters-en stimuleringsbeurzen bij de faculteiten terecht zal komen. Hierbij gaat het om zaken zoals ondersteuning van onderzoekers maar ook om de monitoring van de uitgaven binnen de faculteit.

Dit betekent dat de commissie het CvB adviseert om het grootste deel van de 20% - bestemd voor indirecte kosten (overhead) - toegekend zal moeten worden aan de faculteiten. Hierbij stelt de commissie dat er uiteraard extra middelen centraal nodig zijn voor de verantwoording van de besteding van de middelen richting OCW. De commissie adviseert om deze verantwoordingstaken formatief te begroten. Ook wordt voorzien dat sommige faculteiten meer ondersteuning zullen vragen van bijvoorbeeld ERS (met name bij de toegekende stimuleringsbeurzen), echter, dit geldt nadrukkelijk niet voor alle faculteiten.

Faculteiten die gebruik willen maken van extra ondersteuning/diensten kunnen dit met de aan hen toegekende middelen bekostigen en hiermee ook bijvoorbeeld interfacultaire (infrastructurele) samenwerking financieren.

Er zijn verschillende manieren om tot een verdeling van de 20% overhead (circa 7 MEuro totaal p/j) te komen. De commissie denkt aan twee mogelijke scenario's waarbij voor beide scenario's geldt dat de commissie adviseert om in ieder geval 10% te reserveren in een fonds voor onvoorziene omstandigheden. Dit fonds wordt op peil gehouden, maar als het eenmaal gevuld is en er geen beroep op wordt gedaan zijn verdere stortingen niet nodig.

De scenario's zijn:

1. De centrale diensten geven aan hoeveel extra middelen nodig zijn voor het opzetten van (met name) de monitoringssystematiek die samenhangt met de starters-en stimuleringsbeurzen en dit deel wordt gereserveerd voor de centrale diensten. Het overige deel wordt verdeeld over de faculteiten.
2. Er wordt een minimum percentage afgesproken dat naar de faculteiten vloeit (de commissie noemt mogelijke percentages van 70 tot 80%. De resterend 20 of 30% (minus het deel benodigd voor het fonds voor onvoorziene omstandigheden) kan ingezet worden voor versterking van de centrale diensten.

Tot slot.

Afsluitend wil de commissie aan het CvB meegeven dat de starters-en stimuleringsbeurzen een belangrijk instrument is dat de universiteit zal veranderen. De impact van de middelen is, vooral door de structurele aard, groot. De commissie benadrukt dat blijvend 'vinger aan de pols houden' cruciaal is. De commissie denkt hierbij bijvoorbeeld aan de inrichting van een permanente commissie Starters-en Stimuleringsbeurzen die samen met het CvB kan toezien (en adviseren) op de inzet van de middelen.

Bijlage 1. Samenstelling van de adviescommissie SSB.

Dr. Brigitte Widdershoven, Directeur AZ (VZ);
Prof. dr. Pursey Heugens, Vice-decaan onderzoek, RSM;
Prof. dr. Stijn Reinders, Vice-decaan onderzoek, ESHCC;
Prof. dr. Fabian Amtenbrink, Vice-decaan onderzoek, ESL;
Prof. dr. Michel van der Wel, Vice-decaan onderwijs, ESE;
Dr. Mariette de Jong, Directeur bedrijfsvoering, ESSB;
Dr. Myra van Esch, Directeur bedrijfsvoering, RSM;
Drs. Egon Houben, Directeur bedrijfsvoering, ESL;
Prof. dr. Maarten Frens, Prodecaan onderwijs, Erasmus MC;
Margo Strijbosch, MSc, Directeur ERS;
Mohamed El Bouchtaoui, MSc – RA, Plaatsvervangend directeur CPC;
Jaap Cornelese, MSc, Lid UR.

De commissie werd ondersteund door:
Drs. Simona Thalen, RC Beleidsmedewerker CPC,
Fiona Verkerk, Beleidsmedewerker AZ;
Dr. Nick den Hollander, Beleidsmedewerker AZ;

CONCEPT